

ΜΙΚΡΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

FILM MUSIC

Kathryn Kalinak

fagotto books

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Πρόλογος	7
1	Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική;	9
2	Πώς λειτουργεί η κινηματογραφική μουσική;	22
3	Γιατί λειτουργεί η κινηματογραφική μουσική;	41
4	Η ιστορία της κινηματογραφικής μουσικής I: 1895–1927	55
5	Η ιστορία της κινηματογραφικής μουσικής II: 1927–1960	83
6	Η ιστορία της κινηματογραφικής μουσικής III: 1960–σήμερα	114
7	Συνθέτες και η τέχνη τους	145
	Επίλογος	178
	Βιβλιογραφία	184
	Προτάσεις για περαιτέρω ανάγνωση	192
	Προτεινόμενες ταινίες	204
	Ευρετήριο	208

Πρόλογος

Ο ορισμός της κινηματογραφικής μουσικής περιλαμβάνει είτε τη σύνθεση πρωτότυπης μουσικής είτε τη μουσική που έχει ειδικά επιλεχθεί για τη συνοδεία της κινούμενης εικόνας του κινηματογράφου (motion pictures). Ως πρακτική είναι τόσο παλιά όσο και το ίδιο το σινεμά – οι πρώτες εικόνες που προβλήθηκαν σε διάφορα μέρη ανά την υφήλιο είτε αναπαρίσταναν μια μουσική εκτέλεση είτε συνοδεύονταν ζωντανά από μουσική. Ακόμη και στις περιπτώσεις που η συνοδεία δεν είχε την πρόθεση αρχικά να ακολουθήσει κινούμενες εικόνες, σύντομα λειτούργησε μ' αυτόν τον τρόπο. Η κινηματογραφική μουσική μπορεί να είναι ζωντανή ή ηχογραφημένη, πρωτότυπη σύνθεση ή μείξη από υπάρχουσες μουσικές, να έχει διεξοδική ενορχήστρωση ή να στηρίζεται στον αυτοσχεδιασμό. Λειτουργεί με διαφορετικό τρόπο ανάλογα με την εποχή και την κουλτούρα αλλά ακόμη και μέσα στο ίδιο πολιτισμικό πλαίσιο. Σε όλες τις περιπτώσεις όμως, είναι χαρακτηριστική η δύναμη που έχει να προσδιορίζει τις έννοιες και να εκφράζει το συναίσθημα: η κινηματογραφική μουσική καθοδηγεί την αντίδρασή μας στις εικόνες και μας συνδέει με αυτές.

Αυτή η σύντομη παρουσίαση έχει ως στόχο να προσφέρει στον αναγνώστη μια σαφή, προσιτή και συναρπαστική επισκόπηση της κινηματογραφικής μουσικής από την πρακτική (τι κάνει και πώς λειτουργεί) ως την θεωρητική σκοπιά (γιατί λειτουργεί με αυτό τον τρόπο) και από την ιστορική (η κινηματογραφική μουσική ως πρακτική στο πέρασμα του χρόνου) ως την πιο προσωπική σκοπιά (πώς προσέγγισαν την κινηματογραφική μουσική συγκεκριμένοι δημιουργοί). Αν και υπάρχουν αναφορές σε μουσικούς όρους, το βιβλίο αυτό δεν είναι ένα εξειδικευμένο εγχειρίδιο μουσικής και απευθύνεται σε όλους, ακόμη και σε αναγνώστες χωρίς μουσικές γνώσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική;

Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική; Δεδομένου ότι η πλειονότητα των θεατών δεν της δίνουν καμία σημασία, γιατί είναι σημαντική; Θα ήθελα να προσπαθήσω να απαντήσω σε αυτές τις ερωτήσεις εξετάζοντας την κινηματογραφική μουσική στην πράξη, αναλύοντας πώς λειτουργεί η μουσική σε μια σκηνή η οποία είναι πιθανότατα γνωστή στους περισσότερους αναγνώστες: η σκηνή του βασανιστηρίου από την ταινία του Quentin Tarantino (Κουεντίν Ταραντίνο) “Reservoir Dogs” (1992). Στην σκηνή αυτή ακούγεται το τραγούδι “Stuck in the Middle With You”.

Η κινηματογραφική μουσική -είτε πρόκειται για δημοφιλές τραγούδι, είτε για αυτοσχεδιαστική συνοδεία, είτε για πρωτότυπη σύνθεση -μπορεί να λειτουργήσει ποικιλοτρόπως. Μπορεί να καθορίσει τον χώρο, προσδιορίζοντας ένα συγκεκριμένο χρόνο και τόπο. Μπορεί να πλάσει μια διάθεση και να δημιουργήσει μια ατμόσφαιρα. Μπορεί να εστιάσει την προσοχή σε στοιχεία εντός κι εκτός οθόνης, αποσαφηνίζοντας έτσι λεπτομέρειες της πλοκής και της αφηγηματικής ροής. Μπορεί να ενισχύσει ή να προδιαγράψει

την αφηγηματική εξέλιξη και να συνεισφέρει στον τρόπο που εμείς ανταποκρινόμαστε σε αυτήν. Μπορεί να διευκρινίσει τα κίνητρα των χαρακτήρων και να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε τι σκέφτονται. Μπορεί να συνεισφέρει στη δημιουργία συναισθημάτων, συναισθήματα που κάποιες φορές αδρά μόνο απεικονίζονται στην οθόνη κι αφορούν τόσο τους κινηματογραφικούς χαρακτήρες όσο και εμάς τους θεατές. Η κινηματογραφική μουσική μπορεί να ενοποιήσει μια σειρά από εικόνες που από μόνες τους στέκουν ανεξάρτητα και να τους προσδώσει έναν ρυθμό όπως εκτυλίσσονται. Και τη στιγμή που επιτελεί όλες αυτές τις λειτουργίες, η κινηματογραφική μουσική ενισχύει την προσήλωσή μας στην ταινία καθώς αποσπά την προσοχή μας από τις τεχνικές παραμέτρους- τη συρραφή δηλ. μιας αλληλουχίας δισδιάστατων, εντυπωσιακών, ενίοτε ασπρόμαυρων ή και βουβών εικόνων. Φυσικά η κινηματογραφική μουσική δεν τα κάνει απαραίτητα όλα αυτά την ίδια στιγμή. Όμως η μουσική είναι τόσο χρήσιμη ακριβώς επειδή μπορεί να κάνει ταυτόχρονα τόσο πολλά.

Ένα «πολυχρηστικό» μουσικό σινιάλο

Ας δούμε, για παράδειγμα, το τραγούδι “Stuck in the Middle With You” που ακούγεται εκκωφαντικά από ένα επί σκηνής ραδιόφωνο και συνοδεύει το βασανιστήριο ενός ένστολου αστυνομικού, στο έλεος ενός ψυχωτικού εγκληματία με το όνομα κύριος Μπλοντ. Όντας ένα εφηβικό χιτ της δεκαετίας του 1970 που ηχογραφήθηκε από τους Stealers Wheel για το προεφηβικό και εφηβικό ακροατήριο, το τραγούδι αυτό θεωρητικά δεν έχει τίποτα το αξιομνημόνευτο σε σχέση με τις ανάλογες πιασάρικες μελωδίες της εποχής. Παρόλα αυτά στο Reservoir Dogs το τραγούδι καταδεικνύει την δύναμη

Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική;

που μπορεί να έχει η μουσική καθώς καθορίζει την αντίδρασή μας στην ταινία.

Μία από τις πρωταρχικές λειτουργίες της κινηματογραφικής μουσικής είναι η δημιουργία διάθεσης, είναι επομένως ένα δομικό στοιχείο του τρόπου αντίδρασης των θεατών. Μια σκηνή βασανιστηρίου αναμένεται να δημιουργήσει μεγάλη ένταση στο κοινό που αναγκάζεται να την παρακολουθήσει. Το ενδιαφέρον με το τραγούδι “Stuck in the Middle With You” έγκειται στη δύναμη που έχει όχι μόνο να αλλοιώσει την αναμενόμενη διάθεση αλλά και να μας αποστασιοποιήσει από τη βία. Αυτά τα στοιχεία ακριβώς που το καθιστούν αθώο -η πρόσχαρη μελωδία του, τα συμβατικά ρυθμικά μοτίβα του, οι ξεπερασμένοι στίχοι του και η αναμενόμενη και απλοϊκή αρμονία του- έρχονται σε αντίθεση με τον ανατριχιαστικό χαρακτήρα της σκηνής διώχνοντας την εγγενή ένταση της κατάστασης και αντικαθιστώντας την με μια άβολη ειρωνεία. Η μουσική είναι στην πραγματικότητα τόσο σημαντική στη δημιουργία διάθεσης ώστε όταν ο κύριος Μπλοντ βγαίνει στιγμιαία έξω από την αποθήκη όπου λαμβάνουν χώρα τα βασανιστήρια και το τραγούδι σταματά να ακούγεται, η διάθεση αλλάζει δραματικά. Ο Ταραντίνο δεν είναι προφανώς ούτε ο πρώτος ούτε ο τελευταίος σκηνοθέτης που συνταιριάζει βίαιες εικόνες με ανούσια μουσική με στόχο την ειρωνεία: πρωτοπόρος αυτής της πρακτικής είναι ο Stanley Kubrick (Στάνλεϋ Κιούμπρικ) στην ταινία “A Clockwork Orange” (1971), όπου το “Singing in the Rain” συνοδεύει έναν ωμό φόνο. Στην πραγματικότητα είναι κοινός τόπος η συνοδεία βίας με ελαφριά μουσική, γεγονός που οδήγησε τους New York Times να σχολιάσουν το 1994 αυτή την πρακτική με ένα άρθρο που τιτλοφορείτο «Αν έχει ζωντανό ρυθμό, μπορείς να βασανίσεις με αυτόν». Παρ’ όλα αυτά το ταίριασμα της βίας με την εφηβική μουσική παραμένει στο Reservoir Dogs εξαιρετικά αποτελεσματικό. Τα

τραγούδια που τα αναγνωρίζει το κοινό τα καθιστούν ιδιαίτερα αποτελεσματικά στη δημιουργία συγκεκριμένης ατμόσφαιρας. Μην ξεχνάμε ότι ο κύριος Μπλοντ μας έχει ήδη προϊδεάσει για αυτά που πρέπει να γνωρίζουμε για το τραγούδι -«Έχεις ακούσει ποτέ τον σούπερ ήχο του K-Billy από την δεκαετία του '70;»- ενώ ο ντιτζέι προλογίζει το τραγούδι ως “έναν αγαπημένο ποπ εφηβικό σκοπό σε στυλ Μπομπ Ντύλαν”. Λίγοι από μας μπορεί να θυμούνται την δεκαετία του '70 , αλλά στην περίπτωση που την θυμόμαστε αναπόφευκτα ενεργοποιούνται κάποιοι συσχετισμοί: η βαριεστημάρα της γενιάς του «εγώ», η ρηχότητά της, η απάθειά της. Για τους θεατές που μπορούν να ανακαλέσουν αυτούς τους συνειρμούς, τονίζεται ο ξεπερασμένος χαρακτήρας του τραγουδιού και ενισχύεται η ειρωνεία που παράγεται από τον ανησυχητικό συνδυασμό του τετριμμένου και του τρομαχτικού. Οι πρώτοι στίχοι του τραγουδιού λένε:

*Λουπόν, δεν γνωρίζω γιατί ήρθα εδώ απόψε,
Έχω την αίσθηση ότι κάτι δεν πάει καλά*

Η πρώτη στροφή συνεχίζει στους επόμενους στίχους με τις λέξεις «καρέκλα» και «σκαλοπάτια» που κάνουν ρίμα στα αγγλικά, τοποθετώντας έτσι δύο καθημερινές λέξεις δίπλα σε ρήματα που εμπνέουν άγχος όπως το «τρομάζω» και το «πέφτω». Η ομοιοκαταληξία διακόπτεται απότομα στο τέλος της στροφής με το ρεφρέν να εντυπώνεται στη μνήμη:

*Κλόουν στα αριστερά μου,
τζόκερ στα δεξιά μου και να 'μαι εγώ,
κάπου στη μέση, κολλημένος μαζί σου*

Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική;

Οι στίχοι - που τους ακούν παράλληλα οι θεατές και οι κινηματογραφικοί χαρακτήρες- προσθέτουν μια άλλη διάσταση. Στην σκηνή παρευρίσκεται και ο κύριος Όραντζ, ένας πληγωμένος μυστικός αστυνομικός που παριστάνει το μέλος μιας εγκληματικής συμμορίας, σακατεμένος από ένα θανατηφόρο τραύμα αλλά ακόμη ζωντανός και οπλισμένος. Αν και παρόν, ο κύριος Όραντζ δεν αποτελεί κεντρικό σημείο της αφήγησης και τον βλέπουμε μόνο στο βάθος μερικών πλάνων. Είναι ενδιαφέρον πώς οι στίχοι του τραγουδιού μάς ωθούν να προσέξουμε τον κύριο Όραντζ. Πράγματι «κάτι δεν πάει καλά» κι ο κύριος Όραντζ βρίσκεται «κάπου στη μέση κολλημένος». Τώρα πια το τραγούδι δεν φαίνεται να αποτελεί μια απλή ειρωνική αντιπαράθεση προς τις εικόνες. Οι στίχοι εμπλουτίζουν την κατανόηση της πλοκής κατευθύνοντας την προσοχή μας σε μια περίπλοκη παράμετρο της σκηνής, το ηθικό δίλημμα του κυρίου Όραντζ: πρέπει να προδώσει την ταυτότητά του και να σώσει τον αστυνομικό ή να θυσιάσει τον αστυνομικό προς χάριν της μουσικής επιχείρησης και της σύλληψης όλης της συμμορίας; Ο Ταραντίνο υποδηλώνει ότι και οι θεατές είναι επίσης «κολλημένοι»: «Είσαι κολλημένος εδώ και το σινεμά δεν πρόκειται να σε βοηθήσει. Κάθε λεπτό μετρά για τον αστυνομικό όπως μετρά και για σένα.»

Το "Stuck in the Middle With You" καθοδηγεί την αντίδρασή μας δημιουργώντας ατμόσφαιρα· οι στίχοι του κατευθύνουν την προσοχή μας στον κύριο Όραντζ ενώ ταυτόχρονα παρέχουν ένα καυστικό σχόλιο στη θέση που έχουμε εμείς ως θεατές. Όμως το τραγούδι αυτό έχει πολλά ακόμη να μας πει. Η κινηματογραφική μουσική μάς προσφέρει μια διορατική ματιά στην ψυχολογία των χαρακτήρων. Μην ξεχνάμε ότι είναι ο ίδιος ο κύριος Μπλοντ που ανοίγει το ραδιόφωνο για να συνοδεύσει χαρωπά τα αποκρουστικά βασανιστήριά του και στη συνέχεια αρχίζει να χορεύει. Θα ισχυριζό-

μουν ότι είναι η μουσική που απεικονίζει με αποτροπιαστικό τρόπο τον ψυχωτικό σαδισμό του κυρίου Μπλοντ λειτουργώντας πιο αποτελεσματικά από τον διάλογο. Ο κύριος Μπλοντ περιγράφει ως «διασκεδαστικό» τον βασανισμό ενός αστυνομικού αλλά είναι η μουσική που απογειώνει την ψυχοπαθολογία του.

Η μουσική διαμορφώνει επίσης την αντίληψή μας. Η οπτική αναπαράσταση μπορεί να είναι δυσδιάκριτη και ασαφής. Οι εκφράσεις του προσώπου του κυρίου Μπλοντ προδίδουν, για παράδειγμα, πραγματικό σαδισμό ή παραφροσύνη ή μήπως πρόκειται απλά για ένα κενό βλέμμα; Ο κινηματογράφος έχει αναπτύξει ένα οπλοστάσιο με εργαλεία για να ελέγξει τους αφηγηματικούς συνειρμούς, στα οποία συμπεριλαμβάνονται οι ατάκες των διαλόγων, οι εκφραστικές ρυθμίσεις των σκηνικών και της φωτογραφίας και συγκεκριμένα μοτίβα στο μοντάζ. Η μουσική, παρ' όλα αυτά, παραμένει ένα από τα πιο αξιόπιστα εργαλεία. Είναι η μουσική, η ευφορία και η ζωντάνια της που έρχονται σε αντιδιαστολή με το αποκρουστικό βασανιστήριο, η οποία μας βοηθά να ερμηνεύσουμε την έκφραση στο πρόσωπο του κυρίου Μπλοντ ως σαδιστική.

Η κινηματογραφική μουσική έχει την πρόσθετη δύναμη να δημιουργήσει και να απηχήσει ένα συναίσθημα ανάμεσα στην οθόνη και στο κοινό. Όταν αναγνωρίζουμε ένα συναίσθημα που αποδίδεται στους χαρακτήρες ή στα γεγονότα γινόμαστε μέτοχοι. Υπό μία έννοια, η ταινία γίνεται πιο άμεση, πιο ρεαλιστική. Η μουσική μάς ενθαρρύνει να συμπάσχουμε με τους χαρακτήρες στην οθόνη καθιστώντας την μια από τις ισχυρότερες υποδείξεις στον κινηματογράφο. Ιδιαίτερα αξιοσημείωτος στη συγκεκριμένη σκηνή είναι ο τρόπος που η μουσική εμπλέκει την ενσυναίσθησή μας. Το τραγούδι υπονομεύει το συναίσθημα που συμβατικά θα μας συνέδεε με τον βασανισμένο αστυνομικό προάγοντας, σε αντιδιαστολή, μια συναισθηματική σύνδεση με έναν ψυχοπαθή.

Τι κάνει η κινηματογραφική μουσική;

Η μεταδοτική ευφροσύνη του τραγουδιού με τον ενστικτώδη ρυθμό και την πιασάρικη μελωδία μεταλλάσσει την σκηνή και την κάνει σχεδόν διασκεδαστική. Λέει χαρακτηριστικά ο Ταραντίνο: «Ακούς την ένταση της κιθάρας, παρασύρεσαι απ' αυτήν, αρχίζεις να χτυπάς με τον ρυθμό το πόδι και να διασκεδάζεις με τον χορό του Μάικλ Μάτσεν [κύριος Μπλοντ] και ξαφνικά είναι πολύ αργά, είσαι συνωμότης». Είναι όλο ενοχικά διασκεδαστικό ωστόσο η σκηνή γίνεται τόσο βίαιη που παύει να είναι πια ευχάριστη. Η μουσική προάγει την απόλαυση για τη βία. Είναι τουλάχιστον ευφημισμός να πούμε ότι τα συναισθήματά μας συγκρούονται. Η μουσική παίζει έναν πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτή την διαμάχη και μας κάνει να αισθανόμαστε ένοχοι γι' αυτό, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην επιδεικτικά «κουλ» ψυχοδυναμική της ταινίας.

Το "Stuck in the Middle with You" βοηθά επίσης στην ενοποίηση της σκηνής. Χρησιμοποιώντας ένα μουσικό κομμάτι για να δομήσει την σκηνή, ο Ταραντίνο της δίνει μια λογική και μια συνοχή που δύσκολα θα υπήρχε χωρίς αυτό. Σαφώς η μουσική είναι καθοριστική για να στήσει τα όρια της σκηνής. Παράλληλα, όμως, ο ρυθμός του τραγουδιού υπαγορεύει το μοντάζ φέρνοντας στο προσκήνιο τη μουσική. Το τραγούδι προσδίδει στη σκηνή ένα λυρισμό, αν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτή την λέξη για μια τέτοια βίαιη σκηνή, τη μεταδοτική του ενέργεια που μας παρασέρνει μαζί του και μας απορροφά σε ένα κινηματογραφικό θέαμα.

Οι πολλαπλές λειτουργίες της κινηματογραφικής μουσικής

Η κινηματογραφική μουσική προσδίδει νόημα σε πολλαπλά επίπεδα. Ο βαθμός ανταπόκρισης του κοινού στην κινηματογραφική μουσική μπορεί να είναι ευμετάβλητος, σίγουρα όμως η λειτουργία της κινηματογραφικής μουσικής λαμβάνει χώρα σε ένα λιγότερο

συνειδητό επίπεδο. Θα συζητήσω λεπτομερέστερα αυτή τη συγκεκριμένη πλευρά της κινηματογραφικής μουσικής στο κεφάλαιο 3, εδώ όμως θα ήθελα να τονίσω ότι τη στιγμή που η μουσική λειτουργεί κάτω από το επίπεδο της συνειδητότητας τότε ενισχύεται και η επιρροή της πάνω μας. Η κινηματογραφική μουσική μπορεί να μας οδηγήσει σε έννοιες και να μας ωθήσει σε αντιδράσεις χωρίς να έχουμε πλήρη επίγνωση, όπως στην περίπτωση που απολαμβάνουμε μια σκηνή βασανιστηρίου.

Υπάρχει μια πλευρά του "Stuck in the Middle with You" την οποία η πλειονότητα των θεατών ίσως να μην έχουν πλήρως συνειδητοποιήσει. Ενώ οι περισσότεροι θεατές θα αντιληφθούν με την ύπαρξη του τραγουδιού, πολλοί μάλιστα θα το καταγράψουν ως τραγούδι από την δεκαετία του '70 και θα προσέξουν τους στίχους του και ορισμένοι μπορεί να συνειδητοποιήσουν την ειρωνεία και τη συναισθηματική αναταραχή που προκαλεί το τραγούδι, τελικά ελάχιστοι θα αντιληφθούν ότι η ένταση του τραγουδιού έχει αλλοιωθεί. Η αυθεντική εκτέλεση του "Stuck in the Middle with You" δεν είναι δυνατό να ταιριάζει με τον τρόπο που αναπαράγεται στην οθόνη. Ο κύριος Μπλοντ ανοίγει το ραδιόφωνο τη στιγμή που ο εκφωνητής παρουσιάζει το τραγούδι. Αρχικά το "Stuck in the Middle with You" ακούγεται μονοφωνικά και μεταδίδεται μέσα από βόμβους που δικαιολογούνται από το παλιομοδίτικο ραδιόφωνο και την χαμηλή ποιότητα ήχου. Παρ' όλα αυτά, στο επόμενο κοντινό πλάνο του αστυνομικού που αγωνιά αλλά και στο συνεχόμενο μακροσκελές πλάνο που δείχνει τον χορό του κυρίου Μπλοντ, η ένταση του τραγουδιού δυναμώνει, γίνεται εκκωφαντική, και η ποιότητα του ήχου βελτιώνεται από τον ασθενή, μονοφωνικό ήχο του ραδιοφώνου σε μια πλήρως στερεοφωνική εκδοχή. Η μουσική έχει παραποιηθεί ώστε να ενισχυθεί η ευφορία της και το γεγονός ότι δεν αντιλαμβανόμαστε αυτή την αλλοίωση μεγαλώνει την

διασκέδασή μας. Ο χειρισμός της έντασης μάς διευκολύνει να αντιμετωπίσουμε τον κύριο Μπλοντ κι έτσι μας παγιδεύει σε μια περίπλοκη αντίδραση στη σκηνή αυτή.

Το “Stuck in the Middle with You” επιτελεί εδώ πολλαπλές λειτουργίες. Δημιουργεί μια διάθεση, εδραιώνει μια ατμόσφαιρα, βοηθά στη δημιουργία χαρακτήρων, διαμορφώνει την αφήγηση, καθοδηγεί την περίπλοκη συναισθηματική αντίδραση των θεατών, ειδικά όσον αφορά στην αναπαράσταση της βίας, ενοποιεί την σκηνή, της προσδίδει ρυθμό και τέλος κρατά το κοινό απορροφημένο με την θέαση της ταινίας. Και φυσικά μας ωθεί να ταυτιστούμε μ’ έναν σαδιστή εγκληματία.

Οι παραπάνω παρατηρήσεις σχετικά με τις λειτουργίες της μουσικής στις αφηγηματικές ταινίες δεν αφορούν μόνο στο Reservoir Dogs. Επέλεξα αυτό το παράδειγμα επειδή επιδεικνύει τόσες πολλές σημαντικές ιδιότητες της κινηματογραφικής μουσικής. Αυτό δεν σημαίνει ότι η κινηματογραφική μουσική είναι μια παγκόσμια γλώσσα. Η μουσική στον κινηματογράφο του Χόλυγουντ λειτουργεί αρκετά διαφορετικά από τη μουσική στον ινδικό κινηματογράφο από την περιοχή Χίντι, ο οποίος με την σειρά του χρησιμοποιεί τη μουσική διαφορετικά από τον κινηματογράφο της Βεγγάλης, ο οποίος πάλι με την σειρά του χρησιμοποιεί τη μουσική διαφορετικά από τον κινηματογράφο της Βραζιλίας κ.ο.κ. Οι συγκεκριμένες εθνικές και πολιτισμικές παραδόσεις έχουν δημιουργήσει ευδιάκριτες πρακτικές στην κινηματογραφική μουσική ανά την υφήλιο κι αυτές οι συγκεκριμένες πρακτικές έχουν εξελιχθεί στο πέρασμα του χρόνου, όπως θα δούμε σε επόμενο κεφάλαιο. Ακόμη κι έτσι, όμως, η μουσική έχει μια εκφραστική δύναμη που διασχίζει τα σύνορα, και οι κινηματογραφικές παραδόσεις σε όλο τον κόσμο έχουν αξιοποιήσει την εκφραστική δύναμη της μουσικής για να

διαμορφώσουν τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε μια ταινία και να ενισχύσουν τα συναισθήματα του θεατή μπροστά στην οθόνη.

Σημειώσεις

- 1 Στους ελληνικούς κινηματογράφους προβλήθηκε με τον τίτλο «Το Κουρδιστό Πορτοκάλι» (ΣτΜ)
- 2 The “me” generation ονομάστηκε έτσι από τον συγγραφέα Τομ Γουλφ για να περιγράψει την άνοδο μιας κουλτούρας ναρκισσισμού από τους Baby Boomers (ΣτΜ)
- 3 Η στροφή στα αγγλικά είναι: (ΣτΜ) Well I don't know why I came here tonight, I've got the feeling that something ain't right, I'm so scared in case I fall off my chair, And I'm wondering how I'll get down the stairs